proti císaři Jindřichu IV. za papeže Řehoře VII. Vedoucí myšlenkou jeho děl, mimo podřízenost císaře papeži a církvi, je názor o smlouvě s panovníkem, jenž úřad svůj má jen z moci lidem jemu svěřené a proto také jeho moc je menší než moc celku. Originalním však tento zastance práv papežových nikterak nebyl. *řk.*

H. Berthélemy: Traité élémentaire de droit administratif. Paris, 1901. S. 933.

K učebnicím správního práva republiky, kteréž byli napsali *Aucoc*, *Laferrière*, *Ducrocq*, *Hauriou*, přibylo toto kompendium pařížského profesora a je bez odporu z nejlepších prací v oboru francouzské správní theorie. Soustava přijala rozdělení v nauku o organisaci správy, výkonech správy a správním soudnictví. Pozornosti zasluhuje zvláště důležitá nauka o veřejném statku a o uzavírání zvláštních smluv správních při provozování státních podniků a obstarávání úkolů veřejných. Funkce správního soudnictví rozlišeny jsou (dle panujících názorů) dle toho, jde-li o soudnictví plné jurisdikce, rozhodování u věci samé, nebo jedná-li se o rozhodnutí o legalitě výkonu správy a kassaci, aneb konečně jde-li o prohlášení, kterými se pouze určuje smysl správních předpisův. Veškery výkony správy dělí B. ve dvě rozsáhlé kategorie: Akty veřejné autority, t. j. takové úkony veřejné moci, kterými se něco předpisuje nebo nařizuje, a akty pouhé správy, t. j. takové úkony správy, které podnikají orgánové správní jako zástupci a zřízenci podniků veřejných a státních ústavův. Dle toho řídí se pak i příslušnost správních orgánův a kompetence správního soudnictví. Jinak lze se v knize setkati se všemi rozdíly, které charakterisují francouzskou theorii správy na rozdíl od soustav německých. *řk.*

Lucas Jos.: Über die Gesetzes-Publikation in Oesterreich u. dem Deutschen Reiche. V Št. Hradci 1903. S. 248.

Publikace zákonů je dle spis. buď materielní, při které právní řád jak nejvíce možno se stará, aby předpisy právní došly známosti u všech občanů (veřejnými vyhláškami, ohlašováním v místnostech úředních a kostelích), nebo formalní, při které se pouze praesumuje, že zákon publikací v obecnou známost vešel, jakmile v určitém listu byl otištěn. Dnes platí při vyhlášení zákonů v Německu jako v Rakousku publikační methoda formalní, původu francouzského; konvent republiky zřídil za revoluce 1793 v Bulletin des lois první list pro vyhlašování zákonů v nynějším našem technickém smyslu a v 1. pol. 19. st. nastala recepce tohoto publikačního prostředku ve státech německých a Rakousku. Základní zásady této publikační methody jsou ty, že publikace děje se rozesýláním určitého listu, ve který veškery zákony, mají-li platiti, musí býti pojaty, a který má takto publikační monopol, a dále, že jen tímto způsobem vyhlášený zákon má materielní platnost a úřady i poddaní, jde-li o platnost nějakého zákona, jsou odkázáni jen na otištěný zákon v zákoníku; otisk zákona je pro ně originálem zákonného předpisu. Největší část spisu věnována je líčení publikačního práva francouzského až do 1870. i v tomto spisu, pracovaném s obsáhlou znalostí pramenův i literatury, zůstal